

Τα όρια μεταξύ ελευθερίας και αγάπης (Ρωμ.15,1-7)

[Ορθοδοξία](#) / [Ιερός Άμβων](#)

[Ιωάννης Καραβιδόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης, Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.](#)

Το αποστολικό ανάγνωσμα της Κυριακής, από την προς Ρωμαίους επιστολή του Απ. Παύλου, είναι σε Νεοελληνική μετάφραση το εξής: «Αδελφοί, όσοι έχουμε δυνατή πίστη οφείλουμε να ανεχόμαστε τις αδυναμίες αυτών που έχουν αδύναμη πίστη, και να μην κάνουμε ο,τι αρέσει σ' εμάς. Η συμπεριφορά του καθενός μας να είναι αρεστή στον πλησίον, ώστε να τον βοηθάει να προκόβει στο αγαθό κι έτσι να συντελεί στην οικοδομή της εκκλησίας. Άλλωστε, κι ο Χριστός δεν έζησε για να ευαρεστήσει τον εαυτό του, αλλά, όπως λέει η Γραφή, οι ύβρεις όσων σ' έβριζαν, Θεέ, έπεσαν πάνω μου. Να ξέρετε ότι όσα γράφτηκαν στις Γραφές, έχουν γραφτεί για να μας διδάσκουν. Έτσι, με την υπομονή και την ενθάρρυνση που δίνει η Γραφή, θα στηριχτεί η ελπίδα μας. Είθε ο Θεός, που χαρίζει την υπομονή και την ενθάρρυνση, να σας δώσει την ομόνοια σύμφωνα με το θέλημα του Ιησού Χριστού. Έτσι, όλοι μαζί με μία φωνή θα δοξάζετε τον Θεό, τον Πατέρα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Να δέχεστε ο ένας τον άλλο, όπως δέχτηκε κι εσάς ο Χριστός, για να

δοξάζεται ο Θεός» (Ρωμ.15,1-7).

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της χριστιανικής ανθρωπολογίας είναι η συνύπαρξη του χριστιανού με τον άλλον αδελφό εντός της εκκλησιαστικής κοινότητας, εντός της κοινωνίας γενικότερα. Η συνύπαρξη των αδελφών δημιουργεί αυτονόητα καθήκοντα, υποχωρήσεις και υποχρεώσεις. Η ελευθερία του ανθρώπου, που αποτελεί θεμελιώδη διδασκαλία του Απ. Παύλου, δεν σημαίνει με κανένα τρόπο ασυδοσία και ανυπαρξία περιορισμών. Ο περιορισμός που θέτει ο Απ. Παύλος συνίσταται στον σεβασμό της ελεύθερης προσωπικότητας του αδελφού. Για να κατανοήσουμε τα όσα γράφει ο Απόστολος στην περικοπή αυτή πρέπει να λάβουμε υπόψη τις ιστορικές συνθήκες που προϋποθέτει η επιστολή.

Ο Παύλος την εποχή που γράφει την επιστολή αυτή έχει ήδη κηρύξει το ευαγγέλιο του Χριστού «από την Ιερουσαλήμ ως την Ιλλυρία» (Ρωμ.15,19), φιλοτιμούμενος να ευαγγελίζεται σε τόπους «όπου δεν είχε ακόμη ακουστεί το όνομα του Χριστού, γιατί δεν ήθελε να οικοδομεί πάνω σε θεμέλια άλλων» (Ρωμ. 15,20). Πρόκειται σε λίγο να κατευθυνθεί στην Ιερουσαλήμ για να φέρει τα βοηθήματα που συγκέντρωσαν οι χριστιανοί της Μακεδονίας και Αχαΐας για τους αδελφούς των Ιεροσολύμων και κατόπιν να ικανοποιήσει την «από ικανών ετών» σφοδρή επιθυμία του να δει τους χριστιανούς της Ρώμης και να «προπεμφθή» απ' αυτούς στην Ισπανία (Ρωμ.15,23-26• βλ. και Πραξ 23,11). Όλα αυτά τα στοιχεία μας επιτρέπουν να συμπεράνουμε ότι ο απόστολος βρίσκεται προς το τέλος της γ' περιόδου του και μάλιστα στην Κόρινθο (έτος 57). Εκεί γράφει την προς Ρωμαίους, μετά από πλούσια ιεραποστολική και συγγραφική δραστηριότητα. Έχει ήδη κηρύξει το

ευαγγέλιο στο ανατολικό μέρος της αυτοκρατορίας και μετά το ταξίδι του στα Ιεροσόλυμα σκοπεύει να μεταθέσει την ιεραποστολική του δραστηριότητα στη Δύση με πιθανό κέντρο την Ρώμη.

Την καρδιά του Παύλου συνέχει η σκέψη της υποδοχής που θα έχει στα Ιεροσόλυμα («Τώρα πηγαίνω στην Ιερουσαλήμ, μη γνωρίζοντας τι θα συναντήσω εκεί», Πραξ. 20,22) και της πρώτης επαφής του με την Εκκλησία της Ρώμης. Σε σχέση με τα δύο αυτά ταξίδια πρέπει να εξεταστεί ο σκοπός για τον οποίο γράφει την προς Ρωμαίους επιστολή. Θέλει απλώς να προετοιμάσει το έδαφος για τη μελλοντική επίσκεψή του στη Ρώμη, εκθέτοντας το ευαγγέλιο που κηρύττει; Θέλει να απολογηθεί έναντι των Ιουδαιζόντων υπογραμμίζοντας τη σπουδαιότητα του Νόμου μέσα στη λυτρωτική οικονομία του Θεού και τον προσωρινό χαρακτήρα της απόρριψης του Χριστού εκ μέρους του Ισραηλιτικού λαού; Η μήπως παίρνει θέση έναντι των ελευθεριαζόντων που παρανοούν τη διδασκαλία του και την τοποθέτησή του ως προς το Νόμο και τονίζει έναντι αυτών τις ηθικές συνέπειες που απορρέουν από το βάπτισμα (Ρωμ.6,1 εξ.); Και οι τρεις αυτές υποθέσεις υποστηρίζονται από πολλούς ερευνητές.

Πολύ ενδιαφέρουσα είναι και η άποψη, η οποία τοποθετεί τον σκοπό συγγραφής της επιστολής μέσα στα πλαίσια των ιστορικών γεγονότων της εποχής. Η Ιουδαϊκή κοινότητα της Ρώμης ήταν ισχυρή και πολυάριθμη, όπως μαρτυρείται εκτός των άλλων και από τις πολλές συναγωγές και τα κοιμητήρια του 1ου αιώνα που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη στη Ρώμη. Με το διαταγμά του αυτοκράτορα Κλαυδίου το έτος 49 μ.Χ., πολλοί Ιουδαίοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη

Ρώμη και την Ιταλία και μαζί με αυτούς και πολλοί ιουδαιοχριστιανοί, γιατί φυσικά οι Ρωμαϊκές αρχές δεν μπορούσαν ακόμη να διακρίνουν μεταξύ Ιουδαίων και Χριστιανών. Μετά τον θάνατο του Κλαυδίου (54 μ.Χ.) πολλοί Ιουδαίοι και ιουδαιοχριστιανοί επανήλθαν στη Ρώμη και τότε είναι ενδεχόμενο οι εθνικοχριστιανοί της Εκκλησίας της Ρώμης, που ήταν φαίνεται οι περισσότεροι, να έδειξαν υπεροπτική και περιφρονητική στάση προς τους ιουδαιοχριστιανούς που επέστρεψαν (βλ. Ρωμ.11,17-25. 14,3 10. 15,25-27). Ο Παύλος, που μπορούσε βέβαια να έχει τις πληροφορίες του όπως συνέβαινε και με άλλες Εκκλησίες, ακόμη και μ' αυτές που δεν ίδρυσε ο ίδιος αλλά ένας συνεργάτης του (π.χ. Κολοσσές), ήθελε να οδηγήσει σε αμοιβαία παραδοχή και σε αλληλοσεβασμό τους ιουδαιοχριστιανούς και εθνικοχριστιανούς της Ρώμης. Έτσι εξηγούνται οι εκφράσεις «δυνατοί» αδελφοί και «αδύνατοι» η «ασθενούντες» (Ρωμ.15,1. 14,1-2), καθώς και η προτροπή του τελευταίου στίχου του αναγνώσματος «Να δέχεστε ο ένας τον άλλο, όπως δέχτηκε κι εσάς ο Χριστός, για να δοξάζεται ο Θεός». Έτσι εξηγούνται επίσης και η συχνή χρήση των όρων Ιουδαίοι και Έλληνες στην επιστολή (βλ. Ρωμ.1, 14-16. 2,9• 10. 3,9-29. 9,23. 10,12. 11,13-25).

Βέβαια δεν έχουμε άλλα στοιχεία η πληροφορίες για να δεχτούμε την άποψη αυτή ως τη σωστότερη, είναι όμως άξια προσοχής. Ακόμη και στην περίπτωση που συνέβαινε κάτι τέτοιο στην Εκκλησία της Ρώμης δεν μπορούμε να αποκλείσουμε και την πρόθεση του Παύλου να προετοιμάσει με την έκθεση αυτή του «ευαγγελίου» του την επίσκεψή του στη Ρώμη. Άλλωστε από την εξέλιξη των γεγονότων διαπιστώνουμε ότι ο σκοπός αυτός του Παύλου εκπληρώθηκε: Όταν αργότερα, μετά τη σύλληψή του στην Ιερουσαλήμ, πηγαίνει στη Ρώμη για να δικαστεί, ήλθαν οι αδελφοί από τη Ρώμη να τον συναντήσουν: «Οι χριστιανοί εκεί άκουσαν για μας και βγήκαν να μας προϋπαντήσουν ως την Αγορά του Αππίου και τις «Τρεις Ταβέρνες». Όταν τους είδε ο Παύλος, ευχαρίστησε τον Θεό και αναθάρρησε» (Πραξ 28,15).

Σύμφωνα με την παραπάνω πιθανή υπόθεση η υπεροπτική στάση των εξ εθνών χριστιανών έναντι των εξ Ιουδαίων οδήγησε σε ανάρμοστες συμπεριφορές των πρώτων που θέλει να διορθώσει ο Παύλος λέγοντας ότι το να αισθάνεται κάποιος δυνατός στην πίστη και να περιφρονεί τον αδύναμο και ασθενέστερο δεν είναι σύμφωνο με τις χριστιανικές αρχές. Ο δυνατός μπορεί να αισθάνεται ελεύθερος έναντι νομικών διατάξεων που ίσως τηρούσαν οι εξ Ιουδαίων χριστιανοί, η ελευθερία όμως αυτή έχει όρια και τα όρια βρίσκονται στον σεβασμό της συνειδήσεως του αδελφού χριστιανού.

Σήμερα δεν υφίσταται στην κοινωνία μας το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο Παύλος, η απάντηση όμως που δίνει υπερβαίνει το πρόβλημα της εποχής του και

ισχύει διαχρονικά: Η ελευθερία του χριστιανού – που ως γενική αρχή τονίζεται ιδιαίτερα στις επιστολές του Παύλου – έχει κάποιο όριο και το όριο αυτό είναι ο σεβασμός της προσωπικότητας και της συνειδήσεως του αδελφού.

Πηγή: www.agiazoni.gr

<https://bit.ly/3PRa9No>